

САМБУК
Ростислав Федосієвич

Скіфська чаша

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 82-312.4
ББК 84(4Укр)-5(2)
С17

Серію “Український детектив”
засновано 2009 року

Самбук Р.Ф.

С17 Скіфська чаша. Повість. — Тернопіль: Богдан,
2011. — 432 с. — (Серія “Український детектив”).

ISBN 978-966-10-1135-8

“Скіфська чаша” — це напружений, інтригуючий історичний детектив, у якому переплетені два часи — скіфська епоха та друга половина XX століття. Не може не вразити дивовижна розповідь про молодого скіфа Агала — творця коштовної чаші, про побут, звичаї та боротьбу його племені. Та минають віки — і чашу, знайдену при розкопках скіфського кургану, викрадають злочинці. Пошуки безцінної реліквії, які очолив капітан Сергій Хаблак, перипетії життя карного розшуку й прокуратури захоплюють читача напругою та інтригою.

УДК 82-312.4

ББК 84(4Укр)-5(2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора та видавництва.*

ISBN 978-966-10-0951-5 (серія)
ISBN 978-966-10-1135-8

© Видавництво “Навчальна
книга – Богдан”,
майнові права, 2011

Частина перша

СКІПУР І АГАЛ

Спекотний полудневий вітер ніс запах полину, лоскотав ніздрі, збуджував і тривожив, манив неозорими просторами — на серці ставало щемко, Агал заплющував очі і, здавалося, лежав один серед безкрайнього степу на м'якій ковилі: тільки шерехтіла трава від легких доторків вітру й здивовано посвистував ховрах, збентежений неочікуваним сусідством.

А вітер, спотиньга, зачепившись за ольвійську стіну, виривався на лиманну широчінь, ширяв над водою, полохаючи чайок, гнав хвилі, пустотливо бризкався піною і, набравшись дрібних бризок, важчав, статечнішав і вже спроквола повертав за течією, де відкривалися сині простори Евксинського Понту. Наздоганяв важкі, навантажені зерном галери, ліниво напинав вітрила, й раби стомлено піднімали весла, радіючи хоч короткому перепочинку. Попереду ж далекий і небезпечний шлях, бурі, вузькі протоки, на берегах яких живуть напівдикі варвари, гострі підводні скелі, об які вітер розтрощив уже не один корабель.

Агала вабили морські простори, він мріяв про далекий Мілет. Понтакл казав, що більшого й красивішого міста нема в усьому світі й що навіть Ольвія порівняно з Мілетом все одно, що пшенична зернина проти оливки.

Агал не вірив Понтаклові — знав, як тужив старий грек за Мілетом. Навіть величний біломармуровий ольвійський храм Апполона Простата, за твердженням Понтакла, був гіршим од мілетського. Звичайно, це казка, проте Агал розумів грека — як часто йому снилися степи за Борисфеном і тисячні табуни: білі коні пили річкову воду, іржали й мчали кудись у степ, витолочуючи соковиту весняну траву, білі, з темними, блискучими, вологими очима, молоді коні, красивіших за яких нема у скіфських степах.

А може, й справді десь є такі ж білі табуни?

Ще дід розповідав Агалові, що там, де сходить сонце, далеко-далеко, куди не потрапляв ніхто з їхнього роду, тече серед степів ріка ще ширша й повноводніша за Борисфен, але й це, либонь, була казка, бо хіба може існувати га світі більша й могутніша ріка?..

Греки, правда, казали, що десь за Понтом Евксинським в полудневих краях вливається в море ріка, до витоків якої ще не допливала жодна людина, що вода в тій ріці каламутна й живуть в ній зубаті дракони, котрі пожирають людей. Ріка та буцімто не замерзає, і тамтешні люди ніколи не бачили снігу.

Агал вірив і не вірив тим байкам, бо хіба можуть бути такі ріки, щоб узимку не замерзали?

Понтакл твердив, що сонце над тією каламутною річкою стоїть завжди високо. Певно, так забажалося

Хаблак заплющив очі. Невже судилося так безглуздо загинути?

— Дурні, — сказав нараз якомога спокійніше, — я гадав, що маю справу з діловими людьми, а виявилось — звичайні бандити, які цікавляться гаманцями й годинниками.

— Ми — за гаманцями? — люто ступив уперед лисий. Розмахнувся, та Гоша перехопив його руку.

— Розв'яжи, — кивнув на Хаблака.

— Але ж...

— Я сказав!

Лисий неохоче підвів Хаблака за комір, розв'язав руки. Капітан поворушив пальцями — зовсім затерпли. Пригладив волосся.

— Жартівники! — мовив з презирством.

Гоша сухо реготнув.

— Перевірка, — і пояснив. — Без цього нам ніяк не можна, сам розумієш, по голівці нас не гладять, і кожен новий клієнт...

— А якщо б я зламав собі шию на сходах? — перейшов у наступ Хаблак. Гоша розвів руками.

— Видатки... — одповів цинічно. — Кожне виробництво має видатки, а наше особливо.

Хаблак пройшов до столу. Ні слова не кажучи, налив у склянку горілки. Випив і пожував огірка: мусив хоч трохи підбадьоритися — голова тупо боліла й у вухах стояв дзвін. Почекав трохи й випив ще.

— Оце по-нашому, — підняв склянку вусатий. — Ваше здоров'я, львівський сер.

Гоша дихнув Хаблакові в потилицю. Поклав на край столу витягнуті в нього документи й гроші.

— Не сердься, — мовив примирливо, — бачу, ми з тобою зійдемося. Аби мав башлі.

— Без башлів у порядну компанію не ходять, — погодився Хаблак.

— Монети маєш?

— Рідко. Частіше зливки.

— Домовимось. Можеш на тому тижні?

— Можу.

— Мені треба злітати у Львів.

— Ясно. Зустрінемося у барі.

Хаблак подумав, що навряд чи вони дадуть Гоші можливість ще цілий тиждень розкошувати в білій куртці, але тільки посміхнувся й поплескав його по плечі.

Лисий розлив у склянки коньяк.

— За успіх! — пробуркотів.

Хаблак лише ковтнув і поставив склянку.

— Бувайте... — сказав не дуже привітно. — Бувайте, хлопчики, до зустрічі на тому тижні.

11

Зозуля вибрав час, коли Ютковська пішла на роботу, й подзвонив до її квартири.

Довго не відчиняли, либонь, розглядали лейтенанта у вічко, нарешті запитали коротко:

— Хто?

Зозуля пояснив, що він з газової інспекції, і показав посвідчення, лише тоді клацнув замок і його впустили.

В передпокої стояла літня огрядна жінка й підозріло дивилася на лейтенанта.

— Гадаєте? — Дробаха спідлоба зиркнув на Загорулька — Ну-ну... А є люди, які бачили вас у літаку. Пам'ятаєте, ви ще віталися в Жулянах з одним знайомим?

— Провокація, — спокійно відрізав Загорулько, але Хаблак помітив, як сіпнулася в нього нижня губа

— Не кидайтесь словами, Сидоре Семеновичу. Можу влаштувати ставку віч-на-віч?

— Знаю я вас, усе організуєте... — Загорулько втратив витримку. — Ви мені чужих гріхів не пришивайте. Нічого у вас не вийде.

— А скажіть, Загорулько, — обірвав його Дробаха, давно ви стали Загорульком?

— Жартуєте?

— Для чого ж? Ось довідка про загибель Сидора Семеновича Загорулька. Паспорт у вас, правда, новий, а ось у військовому квитку фотографію переклеєно. Маємо акт експертизи. Може, назвати ваше справжнє прізвище? Ми знайшли його по відбитках ваших пальців. Іван Васильович Коцюба. Ви відбували покарання, потім повернулися до бабці в Первомайськ. Там познайомились з сусідом Сидором Семеновичем Загорульком. Ось і фото справжнього Загорулька...

— Ви мені ще портрет папи римського підсунете...

— Досить! — Очі в Дробахи стали колючими. — Досить розігравати комедію. А втім, нам ваші зізнання й не потрібні: вас повністю викрили свідки й документи. Ваш батько, Василь Свиридович Коцюба, директор одного з одеських гастрономів, був засуджений...

— Не треба... — підняв руки, буцім захищаючись, Сидір Семенович. — Я зізнаюсь...

Обличчя в нього взялося зморшками, це сталося одразу — за кілька секунд він постарів на багато років.

Хаблак подумав: невже так спотворює людину жах? Смертельний жах, від якого стискається серце й паморочиться голова... Чомусь йому видалося, що Сидір Семенович зараз закричить чи застогне, але той лише ковтнув повітря.

Хаблак узяв графин з водою, але Коцюба заперечливо помахав рукою й потягнувся до пачки сигарет на столі.

Дробаха присунув до себе чистий аркуш паперу.

— Почнемо! — гостро зиркнув на злочинця. — Отже, ви зізнаєтесь...

Літературно-художнє видання

Серію “Український детектив”
засновано 2009 року

САМБУК Ростислав

СКІФСЬКА ЧАША

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Надія Мицюк*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп’ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 10.07.2010. Формат 70х92/32.
Папір офсетний. Гарнітура Galleon. Умовн. друк. арк. 16,07.
Умовн. фарбо-відб. 16,07.

Видавництво “Навчальна книга – Богдан”
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohndan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661011358

9 789661 011358